

Čís. 15963.

Bylo-li odvolání jednou již vzato zpět a prohlášení to vzato soudem na vědomí, nelze již zpětvzetí později odvolati.

(Rozh. ze dne 23. března 1937, R II 121/37.)

O d v o l a c í s o u d odmítl žalobkynino odvolání, podané proti rozsudku soudu první stolice. D ů v o d y: Podáním ze dne 16. října 1936 prohlásila žalobkyně, že bere zpět odvolání, které podala proti rozsudku okresního soudu ve V. ze dne 6. října 1936, č. j. C 551/35-21. Zpětvzetí odvolání má podle § 484 c. ř. s. v zápětí ztrátu opravného prostředku. Na tom nemůže nic změnit žalobkynino podání ze dne 17. října 1936, jímž oznámila soudu, že své prohlášení o zpětvzetí odvolání odvolává a udržuje odvolání v platnosti. Neměl proto soud první stolice žalobkynino prohlášení v podání ze dne 17. října 1936 vzít na vědomost, ani podle vysvětlivek min. sprav. k § 484 c. ř. s. odvolání předkládati odvolacímu soudu. Když však odvolání přesto předložil, musel je odvolací soud odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

Prohlášení strany o zpětvzetí odvolání, které bylo soudem vzato na vědomí dne 16. října 1936, jest procesním úkonem, s nímž jsou spojeny určité účinky, najmě ztráta opravného prostředku (§ 484, odst. 2, c. ř. s.). Nemá tudíž významu, že žalobkyně podáním ze dne 17. října 1936 zase odvolala své prohlášení o zpětvzetí odvolání, neboť vzdání se opravného prostředku nelze později odvolati. Prohlásila-li žalobkyně v tomto podání, jež došlo soudu první stolice ještě ve čtrnáctidenní lhůtě odvolací, že trvá na odvolání, bylo její nepřipustné odvolání (§ 472, odst. 1, c. ř. s.) právem odmítnuto odvolacím soudem (§§ 471 č. 2, 473, 474, odst. 2, c. ř. s.).

Čís. 15964.

Přípustnost exekuce zabavením pohledávky příslušící povinnému proti Národní bance československé (devisové oddělení) z důvodu, že poddlužník složil v cizině pro povinného peníze, které mají být povinnému vyplaceny Národní bankou československou, bez zřetele na to, zda je pohledávka likvidní. Otázku přípustnosti exekuce jest posouditi podle § 66 zák. č. 347/20 Sb. z. a n.; ustanovení čl. XVIII. zák. č. 102/25 Sb. z. a n. ani dvor. dekretu č. 291/1838 Sb. z. s. nelze užiti.

Devisové předpisy nevylučují zásadně zabavení pohledávky, mají však význam, až bude na základě exekuce požadováno zaplacení.

(Rozh. ze dne 24. března 1937, R I 81/37.)

Soud první stolice povolil k vydobytí vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávání, příslušícího prý povinné firmě proti poddlužnici Národní bance československé v Praze, devisové oddělení, a proti bance K. v T. z toho důvodu, že firma Bratří H. v B. složila pro povinnou firmu na jméno Antonína S. v T. částku R. M. 625,91, která má být Národní bankou československou v Praze, devisové oddělení, vyplacena povinné firmě buď přímo, nebo prostřednictvím banky K. v T., nebo firmy Antonín S. v T. Rekursní soud zamítl exekuční návrh, pokud se týkal Národní banky československé v Praze. Důvody: Právem upozorňuje stěžovatelka na ustanovení § 66 zák. o akciové bance cedulové č. 347/1920 Sb. z. a n., podle něhož se musí obrátiti na příslušný soud každý, kdo chce nabýti zástavních nebo exekučních práv, neb obstarávků na penězích a cenných papírech, ležících u banky, nebo na pohledávkách k vybrání schopných. Z dotčeného předpisu plyne, že vůči Národní bance československé jako poddlužnici může býti vedena exekuce pouze na pohledávky již likvidní, t. j. k vybrání schopné. Kromě toho správně poukazuje poddlužnice ve svůj prospěch i na předpis dvorského dekretu č. 291/1838 Sb. z. s., ponechaného v platnosti čl. IX, č. 5 uvoz. zák. k ex. ř., podle kterého lze soudně zabaviti pohledávku toliko likvidní a veřejnou pokladnou k výplatě již poukázanou. Z tvrzení vymáhající strany není však patrné, že by šlo o likvidní pohledávku, a proto měl první soud zamítnouti exekuční návrh pro nedostatek náležitostí § 54, č. 3 ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Přípustnost návrhu na povolení exekuce na pohledávku dlužníkovou proti Národní bance československé jest posouditi podle § 66 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 347 Sb. z. a n., který nebyl změněn zákonem č. 25/1934 Sb. z. a n. Řečený předpis stanoví, že má se obrátiti na příslušný soud, chce-li kdo nabýti zástavních neb exekučních práv, anebo práva obstarávků na penězích a cenných papírech, ležících u banky, nebo na pohledávkách vybrání schopných. V zásadě není tedy nepřípustná exekuce na pohledávku příslušící dlužníkovi proti bance, jde-li o pohledávku k vybrání schopnou. Rekursní soud míní, že pohledávkou takovou může býti jenom pohledávka již likvidní, protože jenom takovou pohledávku považuje za schopnou k vybrání. Tento výklad je však příliš úzký a nehoví ani vlastnímu smyslu a vyslovenému účelu uvedeného zákonného předpisu. Především jest poukázati na to, že doslov § 66 řečeného zákona v podstatě shoduje s předpisem čl. 97 zákona č. 66/1878 ř. z., jenž nebyl změněn pozdějším zákonem č. 51/1887 ř. z. V tomto předpisu se upravuje, jak má býti vedena exekuce na pohledávky, které mají býti u banky vybrány, doslovně »bei derselben einzuhebende Forderungen«. Z důvodových zpráv uveřejněných k zákonu č. 347/20 Sb. z. a n., jež nemají zvláštní poznámky k § 66, nelze usou-

diti, že by byla měla býti příslušná materie v příčině Československé národní banky upravena jinak, než jako tomu bylo u banky rakousko-uherské. Z čl. XVIII. zákona č. 102/1925 Sb. z. a n., na něž poukázala stěžovatelka, lze souditi, že výhody Československé národní banky neměly býti větší než ty, jichž požívala bývalá banka rakouskouherská nebo bankovní úřad, nýbrž že má míti tytéž výhody, pokud se nepřiči ani bankovnímu zákonu původnímu, t. j. č. 347/20 Sb. z. a n., ani zákonu č. 102/1925 Sb. z. a n., který co do znění § 66 zákona č. 347/20 rovněž nezavedl žádné změny. Vlastní smysl a účel § 66 jest i v oné části — pohledávky k vybrání schopné — vyložiti podle celého obsahu uvedené místo zákona. Tu vysvitne, že se jak tam, tak i v čl. 97 zákona č. 66/1778 ř. z. kladl důraz na to, že musí býti zakročeno u příslušného soudu, že exekucí nesmějí býti dotčena práva bank, že banky jsou oprávněny dotčenou část pohledávky uložit u soudu na útraty vlastníkovy nebo věřitelovy a že se mají bankám dostati také další výhody obsažené v odst. 2 a 3, o které v souzeném případě neběží. Ukáže se potom, že k vybrání jsou schopné nebo vybrány býti mohou ovšem jenom takové pohledávky, u nichž nejsou dotčena uvedená již práva banky. Nelze však předpis ten vykládati a omeziti tak, že by se exekuce dopouštěla jenom na pohledávky likvidní. Povolením exekuce nemohou býti dotčena práva banky zaručená v § 66 l. c. a nenáleží zatím ani soudu exekučnímu zkoumati, pokud by se snad exekuce, o jejíž povolení se žádá, mohla dotknouti takových práv zákonem uznaných. Není třeba zatím řešiti ani otázku, jakou cestu bude voliti vymáhajícímu věřiteli, až mu bude pohledávka přikázána k vybrání. Jakkoli může býti exekucí zasažena jen pohledávka v době zabavení již existentní a ještě trvající, nemusí vymáhající věřitel dokazovati v exekučním návrhu pravotvorné skutečnosti, a ani soud při povolení exekuce nemůže zkoumati, zda tvrzená pohledávka vznikla a zda povinné straně přísluší, ani zda je splatná, anebo zda je schopná k vybrání. To všecko se ponechává obraně poddlužníkově. Nestačí tedy, dovozuje-li poddlužnice nepřípustnost exekuce z výkladu, že musí jíti o pohledávku likvidní. Protože pak exekuce na pohledávky proti bance je upravena v §§ 66 zákona č. 347/1920 Sb. z. a n., t. j. zvláštním předpisem, nelze sáhnouti ani k ustanovení čl. XVIII. zákona č. 102/1925 Sb. z. a n., a ovšem ani k dvorskému dekretu č. 291/1838 Sb. z. s., jak míní rekursní soud, nehledíc ani na to, že Národní banka nelze uznati za veřejnou pokladnu ve smyslu řečeného dekretu, třebas byla pověřena také funkcemi veřejnoprávní povahy. Ani devisové předpisy nevylučují v zásadě exekuci na pohledávky, neboť i podle nich jest banka zprostředkovatelkou výplat pro československé věřitele, jimž na základě tohoto poměru mohou vzejíti proti bance pohledávky. Ony předpisy nebudou bez významu pro banku, až bude na ní zaplacení požadováno na základě exekuce, protože ani zabavením, ani přikázáním k vybrání se vymáhajícímu věřiteli nedostává více práva, nežli kolik příslušelo dlužníku jako věřiteli banky. Nemá zde býti řešena zatím ani otázka, zda povinné firmě již vznikla pohledávka, jež má býti zabavena, nebo kdy ona pohledávka vzniká, a pokud je k tomu snad potřebné, aby již byly u banky též hotovosti, z nichž má jako zprostřed-

kovatelka platů uspokojiti tuzemské věřitele. Uvedené skutkové a právní otázky nemohou býti řešeny v exekučním řízení, tím méně v řízení rekursním. Zásadně nebrání povolení exekuce ani to, že se exekuce vede na pohledávku z důvodu složení, jež se podle exekučního návrhu stalo »pro povinnou stranu na jméno A. S. v T.«. K takovému složení může zásadně dojít, aniž u banky vzniknou se zřetelem k poměrům konkrétního případu pochybnosti o tom, kdo je pravým věřitelem. Nelze jí ovšem ukládati, aby řešila právní poměr mezi oněmi osobami, nemá-li k tomu spolehlivého podkladu. V takovém případě nebude ani povolení exekuce samo o sobě dostatečnou legitimací pro vymáhajícího věřitele, jmenovitě kdyby opravdu šlo o pohledávku, která nepatří povinnému, nýbrž S.; mimoto zůstává bance vždy na vůli, aby příslušnou částku složila u soudu, k čemuž jí dává oprávnění také § 66 zákona č. 347/1920 Sb. z. a n. K námitce stěžovatelově, že by provedení soudního zabavení nebo soudní obstarávky u ní nebylo možné pro technické překážky, nelze přihlídnouti, protože v té příčině neposkytuje jí zákon více práv než kterémukoli jinému peněžnímu ústavu a nebyly to ony technické potíže, jež vedly k výsadám zaručeným bance v uvedeném již § 66.

Čís. 15965.

Návrhu na zabavení nároku příslušícího povinnému proti spořitelnímu a záložnímu spolku na vydání vkladní knížky u ní se nalézající a jeho příkázání k vybrání jest zamítnouti jako předčasný, byla-li zároveň navržena a povolena exekuce zabavením pohledávky z vkladní knížky u spořitelny jsoucí a k tomu účelu i odebrání vkladní knížky výkonným orgánem a její uložení u soudu.

(Rozh. ze dne 24. března 1937, R I 208/37.)

Vymáhající věřitel navrhl k dobytí své vykonatelné pohledávky povolení exekuce 1. zabavením nároku povinného proti Spořitelnímu a záložnímu spolku v O. na vydání vkladní knížky a jeho příkázání k vybrání (§§ 325 a další ex. ř.), 2. zabavením pohledávky příslušící povinnému z vkladní knížky proti řečenému peněžnímu ústavu a k tomu účelu odebrání vkladní knížky výkonným orgánem, sepsání zájemného zápisu o tom a uložení knížky u soudu po případě příkázáním zabavené pohledávky vymáhajícímu věřiteli. Soud první stolice povolil exekuci podle návrhu. Rekursní soud k rekursu povinného exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud, vyhověv částečně rekursu vymáhajícího věřitele, obnovil až na útraty exekuční, které upravil nižší částkou, usnesení prvního soudu, pokud jím byla povolena exekuce zabavením pohledávky pod 2., vyhradiv rozhodnutí o příkázání exekučnímu soudu; exekuční návrh pod 1. uvedený pro tentokráte zamítl.